

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121204671
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121204671.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov senátu Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci starostlivosti súdu o osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony (nesvojprávná): G. W., narodená XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, F., zastúpená opatrovníčkou: G. W., narodená XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, F., za účasti: C. G., narodený XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/X, F., o návrhu navrhovateľa: C. W., narodený XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, F., zastúpený: Centrum právnej pomoci, kancelária Bratislava, Račianska 71, Bratislava, o zmenu opatrovníka, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 21. októbra 2021, č.k. 11Ps/5/2021-59, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a v závislom výroku III. potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým uznesením I. výrokom odvolal G. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, F., z funkcie opatrovníka pre G. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, F., II. výrokom ustanovil C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/X, F., za opatrovníka pre osobu, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená - G. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, F., ktorý opatrovník je oprávnený a povinný zastupovať opatrovanca pri právnych úkonoch, v ktorých bola spôsobilosť opatrovanca na právne úkony obmedzená a spravovať jeho majetok a je povinný predkladať súdu správy o výkone svojej opatrovníckej funkcie a o majetku opatrovanca dvakrát ročne vždy k 30.06. a 31.12. kalendárneho roka za predchádzajúce polročné obdobie a po skončení funkcie je povinný predložiť súdu v lehote 30 dní záverečný účet zo správy majetku opatrovanca, III. výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne s poukazom na ustanovenie § 26, § 27 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, § 52, § 58, § 248 ods. 1, 2, § 272, § 274 ods. 1, 2, § 277 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a článku 12 ods. 4 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím zo dňa 13.12.2006 a vecne tým, že v danom prípade súd prvej inštancie postupoval v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami ako i s prihliadnutím na tú skutočnosť, že doterajšia opatrovníčka vzhľadom na svoj vek a nepriaznivý zdravotný stav už nemôže vykonávať funkciu opatrovníka. Navrhovateľ je bratom nesvojprávnej a synom doterajšej opatrovníčky, s nesvojprávnou žije v spoločnej domácnosti, avšak súd prvej inštancie dospel k nevyhnutnému záveru, že navrhovateľ nemá potrebné osobnostné predpoklady pre výkon funkcie opatrovníka nesvojprávnej. Poukázal pritom na zlý vzťah medzi navrhovateľom a nesvojprávnou, o ktorom vypovedala nesvojprávná, ktorá pri výsluchu uviedla, že navrhovateľ neplatí v byte za nič, nerozpráva sa s ním, nepomáha jej a ona si to ani nepraje, pričom si neželá, aby bol jej opatrovníkom. Negatívny vzťah medzi nimi výslovne uviedol pri svojom výsluchu aj navrhovateľ. Voči navrhovateľovi je vedených viacero exekučných konaní, poberá iba invalidný dôchodok vo výške 200 eur mesačne, teda nemá dostatok finančných prostriedkov a v spojení so zlým vzťahom s nesvojprávnou, vzbudzuje

dôvodné pochybnosti o tom, či má navrhovateľ o funkciu opatrovníka záujem skutočne alebo len zo zisťných dôvodov, bol psychiatricky liečený a stále navštevuje psychiatra. Z uvedeného vyplýva, že u osoby navrhovateľa nie sú tiež splnené ani morálne ani zdravotné predpoklady na výkon funkcie opatrovníka. Taktiež z Oznámenia Mesta Trnava zo dňa 17.09.2021 vyplýva, že rodinná väzba medzi navrhovateľom a ostatnými členmi rodiny je narušená, je prítomná silná komunikačná bariéra, ktorá pretrváva z oboch strán a medzi navrhovateľom a ostatnými členmi domácnosti je prítomná absencia rodinnej, citovej, či inej väzby, resp. ako uvádza navrhovateľ, je prítomná nenávisť voči jeho osobe. Súd prvej inštancie mal za to, že napriek tomu, že nesvojprávna nemá spôsobilosť na právne úkony, má právo vyjadriť svoj názor a svoje želanie vo veci ustanovenia opatrovníka, pričom táto si navrhovateľa za opatrovníka výslovne neželá. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. III. ÚS 3333/11 zo dňa 26.09.2013. Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že je vylúčené, aby do funkcie opatrovníka nesvojprávnej ustanovil navrhovateľa a vzhľadom na nemožnosť ustanoviť navrhovateľa do funkcie opatrovníka zisťoval inú vhodnú osobu pre túto funkciu. Mesto Trnava odporučilo do funkcie opatrovníka ustanoviť nevlastného brata nesvojprávnej C. G., ktorý s ustanovením za opatrovníka súhlasil. Rovnako s jeho ustanovením do funkcie súhlasila aj doterajšia opatrovníčka a nesvojprávna. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že nevlastný brat nesvojprávnej spĺňa predpoklady pre ustanovenie do funkcie opatrovníka. Podotkol, že Mesto Trnava s rodinou spolupracuje a pravidelne prešetruje pomery v rodine, v čom bude naďalej pokračovať. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie odvolal z funkcie opatrovníka nesvojprávnej doterajšiu opatrovníčku a ustanovil nesvojprávnej za opatrovníka C. G., narodeného XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/X, F., pričom zároveň v uvedenom výroku vymedzil rozsah práv a povinností ustanovenému opatrovníkovi. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku III. uznesenia rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP.

2. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie vo výroku II. v zákonom určenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nedostatočne skúmal vhodnosť osoby C. G. na funkciu opatrovníka nesvojprávnej, pričom poukázal na kritérium príbuzenského vzťahu, keď uviedol, že tento je nevlastným bratom nesvojprávnej a nebol s ňou v žiadnom kontakte 35 rokov. Naopak on je vlastným bratom nesvojprávnej a žije s ňou v spoločnej domácnosti celý život. Nesúhlasil tiež s posúdením trestných činov krádeže navrhovateľa a C. G., keď súd prvej inštancie konštatoval, že vo vzťahu k C. G. ide o skutok, ktorý sa stal pred 32 rokmi a preto tento nie je prekážkou pre jeho ustanovenie do funkcie opatrovníka. K súhlasu pôvodnej opatrovníčky a nesvojprávnej s ustanovením C. G. za opatrovníka uviedol, že tento vníma, ako ich pokus vyhnúť sa tomu, aby bol za opatrovníka ustanovený navrhovateľ. Na základe uvedeného navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. zmenil tak, že za opatrovníka pre nesvojprávnu ustanoví navrhovateľa alternatívne, aby uznesenie v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 2 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 CSP a § 59 ods. 1 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne.

4. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11Ps/5/2021 bola zmena opatrovníka nesvojprávnej G. W., narodenej XX.XX.XXXX a vymedzenie rozsahu práv a povinností ustanovenému opatrovníkovi a odvolanie G. W., narodenej XX.XX.XXXX z funkcie opatrovníka.

5. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý v II. výroku ustanovil C. G., narodeného XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/X, F., za opatrovníka pre nesvojprávnu G. W., narodenú XX.XX.XXXX a v závislom výroku o náhrade trov konania.

6. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie okresného súdu potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia,

môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Po preskúmaní obsahu spisu a odvolacích námietok sa odvolací súd plne stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvoinštančného súdu, ktorý vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správne mu záveru o potrebe odvolať doterajšiu opatrovníčku a ustanoviť za opatrovníka práve C. G., narodeného XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/X, F.. Odvolací súd v celom rozsahu preberá zistený skutkový stav a zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, k odvolacím námietkam dopĺňa nasledovné:

8. Osobe obmedzenej, resp. pozbavenej spôsobilosti na právne úkony je nevyhnutné v súlade s ust. § 26, § 27 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. procesnej normy § 248 v spojení s § 272 a nasl. CMP ustanoviť opatrovníka, ktorý je jej hmotnoprávnym zástupcom v rozsahu, v akom bola jej spôsobilosť obmedzená. Ustanovenie § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka pritom preferuje ustanovenie za opatrovníka predovšetkým príbuzných fyzickej osoby, ale ak ich niet, tak inej vhodnej osoby. Subsidiárne zákon počíta s možnosťou ustanovenia tzv. verejného opatrovníka - orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom. Pre naplnenie inštitútu opatrovníctva a jeho riadny a zodpovedný výkon treba predpokladať, že opatrovník s výkonom tejto funkcie súhlasí.

9. Z vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci, sledujúc v prvom rade záujem nesvojprávnej dospel odvolací súd k záveru, že v preskúmanom prípade nie je navrhovateľ vhodným kandidátom na opatrovníka pre nesvojprávnosť z dôvodu, že s ním majú nesvojprávnosť i ostatní členovia domácnosti dlhodobo narušené vzťahy, keď vo výpovedi uviedli až nenávisť, nekomunikujú spolu, navrhovateľ svojej sestre doposiaľ nijako nepomáhal a taktiež vzhľadom na jeho zdravotný stav nie je schopný zabezpečovať funkciu opatrovníka. Naproti tomu C. G., ktorého do funkcie opatrovníka navrhlo Mesto Trnava (č.l. 33) a ktorý s ustanovením za opatrovníka súhlasil, je vhodnou osobou na ustanovenie opatrovníka pre nesvojprávnosť. Hoci s nesvojprávnou neboli spolu dlhší čas v kontakte, práve nesvojprávnosť spolu s doterajšou opatrovníčkou - matkou nesvojprávnej ho oslovili a požiadali, aby túto funkciu vykonával, teda požíva ich dôveru a obe s jeho ustanovením do funkcie opatrovníka súhlasili. Vzhľadom na všetky okolnosti je najlepšie schopný zhostiť sa úlohy hmotnoprávneho opatrovníka nesvojprávnej. Okrem toho C. G. má vytvorené dobré predpoklady na výkon funkcie opatrovníka aj z hľadiska rodinného zázemia, s poukazom na skutočnosť, keď Mesto Trnava navrhlo na výkon opatrovníctva ako druhú osobu jeho dcéru G. E. v prípade, pokiaľ by opatrovníctvo nemohol vykonávať jej otec. C. G. s ustanovením do funkcie hmotnoprávneho opatrovníka nesvojprávnej udelil výslovný súhlas (č.l. 54), preto možno očakávať, že svoju funkciu bude vykonávať riadne a zodpovedne.

10. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potom uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. o ustanovení opatrovníka a vymedzení rozsahu práv a povinností ustanovenému opatrovníkovi v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, keď súd rozhodol správne aj o nároku na náhradu trov konania.

11. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

12. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).